

Lærerplan for sikkerhetskurs for klasse T kode 141 og klasse T kode 148

§ 15-8 Kursmål for sikkerhetskurs

Eleven skal gjennom opplevelser, *demonstrasjoner, praktisk øving, gruppearbeid og refleksjoner* med medelever og lærer, videreutvikle sin kompetanse til å kjøre traktor med tilhenger slik at ulykker unngås. Når det ikke er praktisk mulig, kan undervisningen gjennomføres uten medelever

Eleven skal

1. forstå risikoen ved å kjøre traktor og tilhenger som går inntil 50 km/t
2. tilegne seg kunnskap om konstruksjon, kjøreegenskaper og bruk av tunge og raske traktorer med tilhenger og redskap.
3. utvikle sin kjørekompetanse, spesielt med tanke på oppfatting av risikosituasjoner i ulike trafikkmiljø og samhandling med andre trafikanter
4. kunne sette ord på egne erfaringer og med bakgrunn i disse vurdere sin egen dyktighet til å kjøre traktor med tilhenger og mulighetene for forbedring.

Tema 1 Risikoen ved å kjøre traktor og tilhenger som går inntil 50 km/t

Eleven skal forstå risikoen ved å kjøre traktor som går inntil 50 km/t

Hovedmomenter

- Risikoforhold ved å kjøre traktor og tilhenger som går inntil 50 km/t
- Ulykker
- Krefter og bevegelsesenergi

Tema 2 Konstruksjon, kjøreegenskaper og bruk av tunge og raske traktorer med tilhenger og redskap

Eleven skal tilegne seg kunnskap om konstruksjon og kjøreegenskaper til tunge og raske traktorer med tilhenger og redskap

Hovedmomenter:

- Konstruksjon
- Bremseser
- Bremsetilpassing
- Styring
- Tilhengerkoplinger
- Kjøreegenskaper
- Tilhengerredskaper
- Annen redskap

Tema 3 Utvikle sin kjørekompetanse, spesielt med tanke på oppfatting av risikosituasjoner og samhandling med andre trafikanter

- Informasjonsinnhenting
- Oppfatting av risikosituasjoner

- Myke trafikanter
- Kjøre måte i forbindelse med kryss
- Kjøre måte i boligmiljø, tettsteds- og bymiljø
- Vending og rygging
- Kjøring på landeveg
- Kjøring på glatt føre, montering og bruk av kjetting
- Transport av landbruksmaskiner
- Bruk av lys og lysutstyr
- Merking
- Samhandling, herunder forutse, oppfatte og motvirke risiko for møteulykker, bli forbikjørt og kjøre forbi.

Tema 4 Kunne sette ord på egne erfaringer og med bakgrunn i disse kunne vurdere sin egen dyktighet til å kjøre traktor med tilhenger og muligheter for forbedring.

- Erfaringer
- Kjøre dyktighet
- Utviklingsmuligheter

Kommentarer til sikkerhetskurs for klasse T kode 141 og klasse T kode 148:

Grunnlaget for kurset er at eleven har gjennomført føreropplæring og avlagt førerprøve i klasse T eller BE. I mange tilfelle vil eleven også ha erfaring fra å kjøre kjøretøy i disse førerkortklassene.

Trafikkskolen bør samarbeide med maskinfirma eller liknende for å få tilgang til kjøretøy og utstyr som er hensiktsmessig for å gi forståelse for hva bruk av tunge, raske traktorer innebærer, og kunne gjennomføre aktuelle demonstrasjoner og øving. Eleven kan også bruke egen traktor og tilhenger som har fastsatt konstruktiv hastighet, er registret for to personer og har tillatt totalvekt og nødvendig aktuell vekt.

For å nå målene for opplæringen må læreren tilrettelegge undervisningen slik at elevene får opplevelser som både gir økt kunnskap og, sammen med tidligere opplæring og erfaringer, er egnet for samtale og refleksjon.

Med tanke på å utvikle risikoforståelse må det på en enkel måte gis innsikt i grunnleggende fysikk og hvilket skadepotensiale tunge, raske traktorer representerer. Det er viktig å få fram hvordan traktorer, tilhengere og redskaper er konstruert med vekt på bremses, styring, tilhengerkoplinger og kjøreegenskaper. For å utvikle kompetanse i å kjøre med lav risiko og i god samhandling med andre trafikanter, er det viktig å kunne aktuelt regelverk, drøfte hvordan situasjoner som kan medføre fare, kan oppdages tidlig og planlegge kjøringa slik at andres behov tas tilstrekkelig hensyn til.